

Ajuntament de Sant Joan d'Alacant
Sr. alcalde-president
Pl. d'Espanya, 1
Sant Joan d'Alacant - 03550 (Alacant)

=====
Ref. queixa núm. 2002809
=====

Assumpte. Falta de resposta a les sol·licituds presentades amb dates 26/11/2018, 18/12/2018, 12/2/2019 i 3/9/2019.

Distingit Sr. Alcalde,

D'acord amb el que estableix la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, en el seu títol III, formulem la següent resolució:

1. Relat de la tramitació de la queixa i antecedents

Amb data 24/09/2020, el Sr. (...), amb DNI (...), com a regidor de l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant i portaveu del Grup Municipal Compromís, va presentar una queixa que fou registrada amb el número indicat més amunt.

Substancialment manifestava que havia sol·licitat diversa informació pública sense haver rebut cap contestació:

- 26/11/2018: preu del cost de la pancarta penjada a la façana i el cost de la seua instal·lació.
- 18/12/2018: accés al projecte d'actuació sobre la coberta de l'autovia.
- 12/2/2019: estudis econòmics sobre els serveis de neteja viària i jardineria.
- 3/9/2019: accés al document de sol·licitud presentat per l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant a les ajudes per al foment del valencià publicades per la Conselleria.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la llei indicada, va ser admesa a tràmit i li la traslladarem de conformitat amb el que hi ha determinat en l'article 18.1 de la mateixa llei.

L'autenticitat d'aquest document electrònic pot ser comprovada en https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 16/12/2020	Pàgina: 1
C/ Pascual Blasco, 1 03001- ALACANT Tel. 900 21 09 70 / 965 93 75 00 Fax: 965 93 75 54 www.elsindic.com correu electrònic: consultas_sindic@gva.es		

A fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, amb data 29/09/2020 vam demanar a l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant una còpia de la resolució motivada dictada en contestació a les sol·licituds presentades amb dates 26/11/2018, 18/12/2018, 12/2/2019 i 3/9/2019.

En contestació al nostre requeriment d'informe, el citat Ajuntament ens remeté un escrit que va tindre entrada en aquesta institució amb data 16/10/2020, en el qual, entre altres qüestions, ens indicava el següent:

(...) 1.- 26 de novembre de 2018, amb RE 4975, en el qual sol·licita: “preu del cost de la pancarta penjada a la façana i el cost de la seua instal·lació”. Consta que el registre d'entrada es va assignar a alcaldia, serveis i manteniment, urbanisme i educació. Consta també que el mateix es va incorporar a dos expedients: 123/2018 i 376/2018, els departaments responsables del qual són serveis i manteniment i alcaldia, respectivament, però **no consta cap resposta**.

2.- 18 de desembre de 2018, amb RE 5359, en el qual sol·licita: “accés al projecte d'actuació sobre la coberta de l'autovia”. En data 22 de gener de 2019, per part del departament d'urbanisme se li dona accés del “Programa de paisatge i projecte d'ordenació per a la integració estètica i funcional de la coberta de la A-70 a Sant Joan d'Alacant”, segons consta en l'expedient 432/2018 sota la denominació “accés a informació regidor/regidors 2018”

3.- 12 de febrer de 2019, amb RE 657, en el qual sol·licita: “estudis econòmics sobre els serveis de neteja viària i jardineria”, es va assignar a alcaldia la qual va assignar la sol·licitud en l'expedient 1170/2019 sota la denominació “accés a informació regidor/regidors 2019”, en el mateix **consta un esborrany de resposta però el regidor de l'àrea rebutja la signatura d'aquesta**.

4.- 3 de setembre de 2019, amb RE 4118, en el qual sol·licita: “accés al document de sol·licitud presentat per l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant als ajudes per al foment del valencià publicades per la Conselleria”, es va assignar al departament de cultura que va ser l'encarregat d'assignar la sol·licitud en l'expedient 1170/2019 sota la denominació “accés a informació regidor/regidors 2019”, però **no consta cap resposta a l'escrit (...)**.

En la fase d'al·legacions a l'informe municipal, l'autor de la queixa, mitjançant escrit presentat amb data 3/11/2020, efectuà, entre d'altres, les consideracions següents:

(...) PRIMER.- Que, tal com es manifesta a l'informe, el preu del cost de la pancarta sol·licitat va ser traslladat a aquesta part in voce al plenari esmentat. Ara bé, la petició no es limitava a eixa informació, sinó que **es va demanar també relació de costos i empreses contractades per als “treballs de recuperació de l'espai exterior de l'antic IES Lloixa”**, tal com es pot llegir a la petició escrita de 18 de setembre de 2019 (2019-E-RE-4381).

SEGON.- Que, a més, **en cap moment ha tingut accés aquest regidor a l'expedient GENÈRIC 126/2018** (despeses SYM) per a la consulta de la documentació esmentada, on, segons el mateix informe, es troba la documentació sobre la pancarta (...).

PRIMER.- Que, tal com es manifesta a l'informe, al moment de la presentació de la sol·licitud no existia tal estudi econòmic ni sobre el servei de neteja ni sobre el de jardineria. En qualsevol dels dos casos, i vist que la petició d'informació s'ha realitzat en diverses ocasions, **no queda clar si a hores d'ara eixa informació existix i si es podria contestar**. A més, en relació al servei de jardineria, es va obrir expedient el 27 de febrer de 2019, quan s'ha acreditat que les peticions d'accés a l'expedient i obtenció d'informes es van realitzar en dates posteriors com és el cas del plenari ordinari de 26 de juliol de 2019, el 31 de juliol per escrit, el 5 de setembre de 2019 per escrit també o el 17 de febrer de 2020 on es demana explícitament tenir accés a l'expedient de licitació del servei. **Ha tingut l'Administració Local fins quatre oportunitats diferents per a poder contestar i/o donar accés a l'expedient, estant aquest obert**. Així i tot, no ha estat el cas.

SEGON.- Que, a més, es va demanar en data **5 de setembre de 2019 accés a l'expedient de licitació d'aquest servei, cosa que no va ocórrer** i a hores d'ara continua aquest regidor sense poder accedir a l'esmentat expedient. De fet, **davant aquesta petició expressa i reconeguda com a dret per la legislació aplicable i els tribunals, l'acció de l'Ajuntament de Sant Joan ha estat (no oblidem que més d'un any i mig després) la de posar a disposició del grup polític compromís les providències en un altre expedient, el 622/2020 ("accés d'informació Regidors 2020")**, incomplint descaradament la petició concretada en un actitud d'opacitat inconcebible (...).

PRIMER.- Tot i ser evident que ha estat arran la queixa interposada davant aquesta institució el dia 21 de setembre de 2020 que l'Ajuntament de Sant Joan ha decidit aportar l'avantprojecte en el qual està treballant i així contestar, en part, a la nostra petició d'informació. Assumint, aleshores, que part de la informació que se va fer pública no responia a la realitat, hem de dir que no s'ha aportat la informació relativa a les "actuacions que s'havien realitzat els últims mesos en la coberta, tant per part de l'Ajuntament de Sant Joan com per part del Ministeri de Foment" i que s'havia demanat en petició de 31 de juliol de 2019, la qual cosa es va resoldre amb una simple menció a la "recuperació de zones ajardinades", quan la realitat era que s'havien fet actuacions d'enginyeria com la col·locació de blocs de ciment o formigó (...).

2. Consideracions a l'Administració

Arribats a aquest punt i després de l'estudi de la informació que consta en l'expedient, passem a resoldre la present queixa.

Com que l'actuació descrita de l'Administració podria no ser prou respectuosa amb els drets de la persona afectada, li sol·licitem que considere els arguments que li exposem a continuació, com a fonament de les consideracions amb les quals conclouem.

L'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant ha reconegut que les sol·licituds d'accés a la informació pública presentades per l'autor de la queixa amb data 26/11/2018, 12/2/2019 i 3/9/2019 no han sigut contestades.

Cal destacar que l'autor de la queixa és regidor, per la qual cosa hi resulta d'aplicació el que es disposa en els articles 23 de la Constitució Espanyola (CE), art. 77 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (LRBRL) i l'art. 14 del Reial decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'Organització, Funcionament i Règim Jurídic de les Entitats Locals (ROF), en els quals es reconeix, al més alt nivell normatiu, el dret a participar en els assumptes públics i el dret a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i càrrecs públics d'acord amb el que es preveu en la llei i, per tant, el dret a obtenir la informació necessària per a l'exercici de les funcions públiques atribuïdes als regidors, com a representants democràticament triats dels veïns del municipi.

Aquesta institució té dit, en les nombroses resolucions emeses en aquesta matèria, que si els representants triats per sufragi universal troben traves per al desenvolupament ordinari de la seua funció, no sols es vulnera directament el seu dret fonamental a l'exercici del seu càrrec públic, sinó que també, encara que siga de manera indirecta, es posen obstacles improcedents a la plena efectivitat del dret dels ciutadans a participar en els assumptes públics, pedra angular del nostre sistema democràtic.

Entre les funcions que pertanyen al nucli inherent a la funció representativa que constitucionalment correspon als membres d'una corporació municipal es troben la de participar en l'activitat de control del govern municipal, en les deliberacions del Ple de la corporació i la de votar en els assumptes sotmesos a votació en aquest òrgan, com també el dret a obtenir la informació necessària per a poder exercir les anteriors funcions (Sentència del Tribunal Constitucional de data 14 de març de 2011).

En conseqüència, el dret d'accés a la informació pública que consta en les dependències municipals és un dret fonamental que tenen "tots" els regidors, tant els qui formen part de l'equip de govern, com els qui es troben en l'oposició. Tots els regidors tenen els mateixos drets i les mateixes obligacions.

Des d'aquesta perspectiva del dret a la igualtat en l'exercici del càrrec públic per al qual han sigut triat pels ciutadans, els regidors no són terceres persones alienes a l'Administració municipal, ja que són membres de la corporació local, és a dir, formen part de la pròpia Administració local.

Si bé és cert que, tant la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, com la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana, assenyalen que els seus articles són aplicables supletòriament en aquelles matèries que tinguen legislació específica, tal com succeeix en matèria d'accés a la informació pública pels regidors, regulada per la legislació de règim local, no és menys cert que si els articles 22.1 de la Llei 19/2013 i 19 de la Llei 2/2015 reconeixen a qualsevol ciutadà el dret d'accés a la informació pública de manera gratuïta i per via electrònica, els regidors no poden ser de pitjor condició, ja que el seu dret d'accés a aquesta informació pública té la rellevància de ser un "dret fonamental" per a poder exercir les seues funcions de control i participació.

En conseqüència, aquesta institució considera que els regidors tenen dret a accedir a la informació municipal de manera gratuïta i per via electrònica. D'aquesta forma, no es paralitza en absolut el normal funcionament dels serveis públics municipals.

L'autenticitat d'aquest document electrònic pot ser comprovada en https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 16/12/2020	Pàgina: 4

D'altra banda, la legislació específica en matèria de règim local ha volgut que l'accés a la informació dels regidors siga ràpida, sense retards de cap mena, ja que això dificulta més enllà del que seria raonable l'exercici d'un dret fonamental.

Des d'aquesta perspectiva és important recordar que la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana, ha determinat els eixos sobre els quals bascula una “nova política”: els de la transparència informativa i la participació proactiva de la ciutadania en els processos de presa de decisió sobre polítiques públiques.

En l'exposició de motius apareix molt clara la voluntat del legislador valencià reflectida en les expressions següents: “(...) la societat com a coproductora de coneixement i de polítiques públiques (...) la ciutadania com a subjecte de l'acció pública, i no sols el Govern i les seues administracions (...)”.

D'altra banda, ni la LRBRL ni el ROF estableixen cap limitació per a denegar l'accés a la informació pública per part dels regidors quan s'afecte l'àmbit de privacitat de les persones. La ponderació entre el dret a la intimitat i la protecció de les dades personals - reconegut en l'art. 18 CE- i el dret d'accés a la informació pública, com a reflex del dret a la participació en els assumptes públics de l'article 23.2 de la CE, s'ha resolt a favor d'aquest últim.

Per tant, com a regla general, aquesta institució ha declarat, de manera reiterada, que no escau denegar l'accés a la informació municipal per part dels regidors quan aquesta conté dades que afecten la intimitat o privacitat de les persones, sense perjudici del deure de confidencialitat que pesa sobre els regidors.

No pot denegar-se el dret a la informació del regidor tot al·legant la prohibició de comunicació de cessió de dades a tercers, ja que el regidor no té la condició de tercer, en formar part de l'Administració municipal i, per a l'adequat exercici de les seues funcions, necessitarà sovint accedir a aquesta informació (arts. 5 i 8 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals).

En conseqüència, el dret d'accés a la informació pública per part dels regidors justifica i empara tenir accés directe, per exemple, al registre d'entrada i eixida de documents, al padró municipal, al registre de factures, etc. En tot cas, els regidors seran responsables davant de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades de la vulneració del deure de confidencialitat.

L'article 128.5 de la Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana, estableix aquest deure de reserva en idèntic sentit que l'article 16.3 del Reial decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'Organització, Funcionament i Règim Jurídic de les Entitats Locals:

Els membres de la corporació hauran de respectar la confidencialitat de la informació a què tinguen accés en virtut del càrrec sense donar-li publicitat que poguera perjudicar els interessos de l'entitat local o de tercers, i en seran directament responsables.

Aquesta institució aplaudeix la iniciativa, cada vegada més estesa entre la corporacions locals, que consisteix a permetre l'accés directe de tots els regidors al sistema de gestió electrònica dels expedients municipals (padró municipal, registre d'entrada i eixida de documents, etc.), ja que, d'aquesta forma, es redueix considerablement la necessitat constant de presentar sol·licituds d'accés a la informació pública per part dels regidors de l'oposició i, al mateix temps, s'alleuja la càrrega de treball suportada per part dels funcionaris i serveis municipals.

El Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, en la seua Sentència núm. 261, de data 5 d'abril de 2016, recurs contenciós administratiu núm. 422/2015, raona en aquests termes:

«La Sala entén que una informació genèrica com ara l'obtinguda per la demandant a través de la plataforma digital és correcta com a principi, ara bé, si per a realitzar la seua labor la regidora requereix els tiquets, rebuts o factures en lloc d'una relació amb els seus imports, l'Ajuntament està obligat a lliurar-los, des del prisma de la Sala, haurien de ser públics; de tal forma que la seua negativa constitueix una infracció de l'art. 23 de la Constitució (...) Pel que respecta a la plataforma informàtica, ja s'ha pronunciat la Sala en diverses sentències, en aquestes hem conclòs que no n'hi ha prou per a atendre el dret de la informació amb l'accés, consulta i visualització de l'informe de l'interventor on es relacionen les factures i els seus imports, criteri ratificat pels mateixos testimonis -tant de l'interventor com dels funcionaris de l'equip d'informàtica. Si els regidors electes demanen les factures cal lliurar-ne còpies digitals, llevat que continguen alguna dada que no és possible fer pública, en aqueix cas es pot suprimir o ratllar (...).

En definitiva, s'ha vulnerat l'art. 23 de la Constitució, les sentències que cita l'Ajuntament cal situar-les en el seu context. En els anys noranta del segle passat obtenir còpies de tota la documentació podria implicar que la meitat de la plantilla de l'Ajuntament estiguera fent fotocòpies; **en l'actualitat, amb les plataformes digitals i la possibilitat de lliurar còpies digitals en un llapis de memòria, comporta una falta d'excusa per a no facilitar als regidors de l'oposició tot el material perquè puguen complir amb la seua comesa de fiscalització i control, aquesta és la seua missió com a oposició democràtica, màximament quan existeix la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, on es pretén que la informació -excepte dades rellevants- siga de domini públic.»**

Davant de tot el que hem exposat, i de conformitat amb el que s'estableix en l'article 29.1 i 29.2 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, formulem les consideracions següents:

A l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant:

- **RECOMANEM** que, tenint en compte el dilatat període de temps transcorregut, dicte i notifique la corresponent resolució motivada, i facilite la informació sol·licitada per l'autor de la queixa mitjançant els escrits presentats amb dates 26/11/2018, 12/2/2019 i 03/9/2019.

L'autenticitat d'aquest document electrònic pot ser comprovada en <https://seu.elsindic.com>

Codi de validació: *****

Data de registre: 16/12/2020

Pàgina: 6

- **LI RECOMANEM** que es permeta l'accés directe de tots els regidors al sistema de gestió electrònica dels expedients municipals (padró municipal, registre d'entrada i eixida de documents, etc.) i així reduir, tant la necessitat constant de presentar sol·licituds d'accés a la informació pública per part dels regidors de l'oposició, com la càrrega de treball innecessària que suporten els funcionaris i serveis municipals.

- **LI RECORDEM EL DEURE LEGAL** de contestar a les sol·licituds d'accés a la informació pública presentades pels regidors en el termini legal màxim de 5 dies, ja que el silenci administratiu és positiu.

Li agrairíem que, en el termini d'un mes, ens remeta el preceptiu informe en el qual ens manifeste si accepta les consideracions que li realitzem o, si s'escau, que ens manifeste les raons que considere per a no acceptar-les.

Aquesta resolució serà publicada en la pàgina web del Síndic de Greuges.

Li agrairim per endavant la seua col·laboració i el saludem atentament.

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana